

РЭФЕРАТ

Справаздача 57 с., 3 ч., 6 мал., 40 крын.

ПЕРЫЯДЫЧНАЕ ВЫДААННЕ, ФЕНОМЕН ПАМЫЛКІ, СРОДКІ МАСАВАЙ ІНФАРМАЦЫІ, КАРЭКТУРА, ЛІТАРАТУРНА-МАСТАЦКАЕ ВЫДААННЕ, РЭДАКЦЫЙНАЯ ПАДРЫХТОЎКА, УДАСКАНАЛЕННЕ ЯКАСЦІ, КАМПАЗІЦЫЙНА-ГРАФІЧНАЯ МАДЭЛЬ, ТЭХНІЧНАЕ РЭДАГАВАННЕ,

Аб'ектам даследавання з'яўляюцца беларускамоўныя літаратурна-мастацкія выданні.

Мэта даследавання — распрацоўка рэкамендацый удасканалення беларускамоўнай перыёдыкі на этапах карэктуры і тэхнічнага рэдагавання літаратурна-мастацкага выдання на беларускай мове.

Метадалогія і метады: метадалагічнай асновай служаць навуковыя працы беларускіх і замежных даследчыкаў; метады сінтэзы, абагульнення, збор інфармацыі, параўнанне, супастаўленне, апісанне.

Выкладзены вынікі праведзеных даследаванняў па комплекснаму вывучэнню працэса падрыхтоўкі беларускамоўнай літаратурна-мастацкай перыёдыкі на этапах карэктуры і тэхнічнага рэдагавання, а таксама вынікі лінгвістычнага аналізу беларускамоўных аўтарскіх тэкстаў і агляду графічнай мадэлі айчынных перыядычных выданняў.

Сфармуляваны рэкамендацыі па ўдасканаленні працэса карэктуры будучага выдання і па стварэнні аптымальнай графічнай мадэлі, арыентаванай на беларускага спажыўца.

Рэкамендацыі па ўкараненню ці вынікі ўкаранення палажэнняў НДР: вынікі НДР могуць быць укаранены ў вучэбны працэс.

Вобласць прымянення: выдавецкія арганізацыі, установы вышэйшай адукацыі.

Эканамічная эфектыўнасць ці значнасць работы: распрацоўка рэкамендацый па тэкставай апрацоўцы і стварэнні графічнай мадэлі выдання, што дазволіць павялічыць яго якасць і пашырыць кола патэнцыйных чытачоў.

УВОДЗІНЫ

Сродкі масавай інфармацыі як адно са структурных звёнаў нацыянальнай беларускай культуры адыгрываюць важную ролю ў фарміраванні эстэтычнага, моўнага і літаратурнага густу чытача, станаўленні культуры зносін паміж людзьмі. Прыцягнуць чытача да канкрэтнага выдання здольны якасны тэкст і граматычна пабудаваныя візуальныя акцэнтны. Паколькі сёння чытацкая аўдыторыя мае практычна бязмежныя магчымасці для атрымання неабходнай інфармацыі, журналісты, рэдактары, мастакі і дызайнеры перыядычных выданняў імкнуцца падаць дасканалую інфармацыю ў максімальна зручным для ўспрымання выглядзе. З гэтага выцякае пастаянная неабходнасць удасканалваць працэс работы над будучым выданнем на ўсіх этапах яго падрыхтоўкі.

Якасць перыядычнага выдання з'яўляецца адлюстраваннем узроўню развіцця ўсёй сацыяльнай сістэмы, а таксама ўмоў, у якіх яна развіваецца. У сучасных абставінах традыцыйная друкаваная перыёдыка канкуруе з электроннымі медыя і эвалюцыяніруе ў залежнасці ад змен у беларускім правапісе, магчымасцяў камп'ютарных тэхналогій па апрацоўцы графічных элементаў, тэндэнцый дызайну, сучаснага друку і іншых фактараў. Каб заставацца запатрабаванымі, беларускамоўным сродкам масавай інфармацыі патрэбна ўлічваць гэтыя акалічнасці, вучыцца на сваіх памылках і ўдасканалваць працэсы.

Памылкі — гэта натуральная і заканамерная з'ява, якая суправаджае развіццё любых працэсаў чалавечай дзейнасці, аднак своечасовая праца над імі дазваляе прадухіляць іх далейшае з'яўленне. Нягледзячы на ўсведамленне непазбежнасці ўзнікнення памылак, праблема функцыянавання ненарматыўных адзінак застаецца для СМІ адкрытай і невычэрпнай. Арфаграфічныя недакладнасці ў журналісцкіх матэрыялах па меры чытання фіксуюцца ў сферы свядомага або падсвядомага і перашкаджаюць працоўцы і замацаванню арфаграфічных нормаў у соцыуме.

У сучаснай перыёдыцы назіраецца вялікая колькасць разнастайных памылак у артыкулах, і гэта не толькі пытанне граматычнасці, культуры і эстэтыкі мовы, але і суаднясенне з аспектамі прафесійнай этыкі і разумення ролі журналіста ў грамадстве. Акрамя таго, арфаграфічныя недакладнасці ў медыйных тэкстахносяць не індывідуальны, а стэрэатыпны характар, што дазваляе тыпалагізаваць іх. Таму вывучэнне феномену памылак, іх характару, відаў, прычын з'яўлення, а таксама распрацоўка метадаў іх папярэджання на этапе рэдагавання і карэктуры можа стаць сур'ёзным этапам на рацыянальным шляху ўдасканалення беларускамоўнай перыёдыкі.

Разам з гэтым адсутнічае дакладная тэарэтычная база, якая апісвала б важнасць правільнай пабудовы кампазіцыйна-графічнай мадэлі выдання і зафіксавала б сучасныя тэндэнцыі графічнага дызайну беларускіх перыядычных выданняў. Практыка ў дадзеным выпадку апыраджае тэорыю, таму абагульненне асноўных напрацовак у вобласці стварэння графічнай мадэлі традыцыйнай друкаванай перыёдыкі бачыцца актуальным.